DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya *f* 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 3 SEPTEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 71. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 29sten *Augustus* 1857, No. 69.

Bij Koninklijk besluit van den 13den Junij 1857 no. 72, is benoemd tot consul der Nederlanden te Point de Galle. op Ceilon, de heer Henrij Richard van der Spar, en zulks buiten kosten of bezwaar van het rijk.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Samarang J. G. Böck.

VERLEEND:

Een verlof naar Nederland, voor den tijd van één jaar, aan den president van den raad van justitie te Amboina Mr. T. F. M. Godefroij.

Militair Departement

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den 2den kommies bij de directie der genie (militair ambtenaar tweede klasse) E. Geluk.

BENOEMD:

Tot plaatselijken kommandant der stad Batavia, de gepensioneerde majoor der infanterie L. Pison.

OVERGEPLAATST:

Bij het garnizoens-hospitaal te Soerakarta, de officier van gezondheid der 3de klasse C. N. Cruque, thans te Tjilatjap.

Bij het garnizoens-hospitaal te Tjilatjap, de officier van gezondheid der 3de klasse S. Tresling, thans te Soerakarta.

(*Voor het land*). De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennis van het algemeen dat op Zaturdag den 10de October 1857, des morgens ten 8 ure te Plosso district Kabooh afdeeling Modjokerto Residentie Soerabaya door den vendumeester aldaar bij kleine kavalingen en voor rekening van den Lande, publiek zullen worden verkocht P. M. 1500 stuks jattie balken en dolken voor verschillende dimensien afkomstig uit den aankap van 1856.

Behalve de bovenvermelde houtwerken zullen mede worden verkocht eenige aangehaalde jattie dolken.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd*
2 *September*, 1857. Bij afwezigheid,
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

(*Voor het land.*) Debiteuren aan het vendu-kantoor te Soerabaya over de maand Mei ll. welke nog achterlijk zijn in de voldoening hunner schulden, worden bij deze herinnerd dat de aanzuivering daarvan uiterlijk op ultimo dezer zal moeten plaats hebben indien zij zich tegen geregtelijke vervolging willen vrijwaren.

SOERABAYA, *De Super-Intendent van*
2 *September* 1857. *gemeld kantoor*,
J. J. MODDERMAN.

Njang menoengak pengbaiaranja oewang lelang dari boelan Mei taoon inie, die kasie inget biar membaijar soepaia jangan mendjadie kesoesahannja sendirie.

SOERABAYA, *Kapala darie kantoor lelang*,
2 *September* 1857. J. J. MODDERMAN.

Op Woensdag den 30sten September aanstaande, des morgens ten 10 ure, zal overeenkomstig het reglement op het houden van publieke uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), door den resident van Kediri, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, in het openbaar worden uitbesteed de afvoer der producten uit de binnenlandsche pakhuizen van Trengalek naar Toeloong Agong (NGROWO), en van die te Blitar, Paré en Berbek naar Kediri, uit den oogst van 1858, tevens het vervoer van zout, voor den tijd van een jaar, uit het verkooppakhuis te Kediri, voor de verkooppakhuizen te Paré, Berbek en Blitar.

De resident van Kediri maakt bekend, dat op, Woensdag den 30sten September aanstaande, des voormiddag ten 10 ure, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, met inachtneming der bestaande voorschriften en overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), uitbesteding zal worden gehouden van verschillende leverancien in deze residentie, gedurende het jaar 1858.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 22 en 26 Augustus no. 67 en 68 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door den Mede-Erfgenaam te Batavia: van wijlen mevrouw de weduwe C. J. de Chauvignij de Blot.

Door den Testamentairen Executeur en Erfgenaam in dien Boedel te Samarang: van wijlen den majoor titulair der chinezen van Samarang Beh Ing Tjoe.

Door de Weeskamer te Batavia: van wijlen Adolph Schaefer, D. le Febure, David Pieterson, Putman, Pierre Chaussa, Stephanus Martherus en Jan Pieter Arons.

Door de Weeskamer te Batavia: van den chinees Oeij Aijoen.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen de bengalesche vrouw Aijsah.

Door de Executeuren Testamentair te Pekalongan: van wijlen den heer Jacobus Bonte.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 4den September.

Voor de toko van de heeren Gebr. Kocken in de stad.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER* J. E. DE RUITER, geliefde echtgenoote van

SOERABAYA, F. HENDRIK.
29 *Augustus* 1857. (565)

Bevallen van een *ZOON*, M. J. F. DE VOOGT, *Molenbroek*.

TOEBAN, (SADANG) 30 *Augustus* 1857. (574)

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

G. SCHUIT
MET
S. M. J. STAAL.

SAMARANG *den* 29sten *Augustus* 1857. (564)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed ons geliefd, *DOCHTERTJE* DIENA, LAMBERTINA, ANTONIA, in den ouderdom van bijna twee jaren.

SOERABAYA, C. T. HUIJSDENS.
den 27sten *Augustus* 1857. D. HUIJSDENS,
(560) geb. *Peeters*.

VENDUTIE.

Op Maandag den 7den September 1857.

In het HOTEL MONTOFT te *Soerabaya*, van een groot aantal wel - onderhouden PAARDEN en RIJTUIGEN, STALGEREEDSCHAPPEN, Twee europesche melkgevende KOEIJEN, een stier en eenige kalveren enz. enz. (570)

VENDUTIE

Op Donderdag den 8sten September a. s.

Voor de pakhuizen van de factory der Ned. Handel Maatschappij aan de *Kaliemaas*, van eenige LIJNWADEN, als:

5/4 MADDAPOLLAM, $\frac{5.6}{4}$ RUWE SHIRTINGS,

4/4 RUWE DRILLINGS, min of meer door zeewater beschadigd, zoomede diverse AARDEWERK, enz.

(559)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 11den September 1857.

Voor de toko van **PEREIRA & CO.**

Van Engelsche HANG- en TAFELLAMPEN, MODERATEUR LAMPEN, KAMER-STOLPEN, Witte PORCELEINEN TAFELSERVIEZEN, MESSEN met ivoren heften, LAMPBALONS en ONDERSCHOTELS, VIEUX COGNAC, AZIJN in vaten en in flesschen, SLA-OLIE, SARDIJNTJES, VRUCHTEN op brandewijn, COMPOSITIE-KAARSEN, KINDERHOEDEN, BALJAPONNEN, barège SHAWLS, HEMDEN, gemaakte BLOEMEN, PLEETEN LIKEUR-OLIE- en AZIJN-STELLEN, Engelsche WAGEN- en BENDIJ-TUIGEN, ZEEP, PARFUMERIEN, enz. (567)

Op de vendutie van *Vrijdag den* 11*den dezer* zullen mede worden verkocht:

100 vaatjes BOTER en 100 ZOETEMELKSCHE en KOMIJNE KAZEN.

(568) **PEREIRA & CO.**

VENDUTIE.

Op Donderdag en Vrijdag den 17den *en* 18den *September* 1857.

In het HOTEL MONTOFT te *Soerabaya*, van een wel geconserveerden zeer Coempleeten INBOEDEL, bestaande in ZILVERWERK, EETSERVIEZEN, GLAS- en KRISTALWERK benevens STOELEN, TAFELS, BANKEN, LEDIKANTEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, ENZ, alles behoord hebbende tot de uitoefening van gezegd HOTEL. (571)

Ingevolge magtiging van den Vice-Admiraal, Kommandant van Zr. Ms. Zeemagt in Oost-Indie en Inspecteur der Marine, zullen op *Zaturdag den* 26sten *September aanstaande* aan de fabriek voor Marine Stoomwezen en Nijverheid, door tusschenkomst var het vendu-departement alhier, in het openbaar wordet verkocht, de stoomwerktuigen en ketels afkomstig van Zr. Ms. voor de dienst afgekeurd stoomschip *Vesuvius*.

Nadere informatien zijn te bekomen bij

SOERABAYA, *Den Directeur der fabriek voor Ma*
27 *Augustus* 1857. *rine, Stoomwezen en Nijverheid*
(558) VAN VOLLENHOVEN.

Op Zaturdag den 26sten *eptember aanstaande.*

Zullen aan de fabriek voor Marine, Stoomweze en Nijverheid, door tusschenkomst van het vendu departement, in het openbaar worden verkocht, eenig voor de dienst van den lande afgekeurde stoomketel en schoorsteenen, afkomstig van de stoombaggermolen en van Zr. Ms. schepen van oorlog.

SOERABAYA, *De Directeur der fabriek voor Ma*
27 *Augustus* 1857. *rine, Stoomwezen en Nijverheid*,
(557) VAN VOLLENHOVEN.

UITBESTEDING.

Op Zaturdag den 26sten September 1857,

zal door den ondergeteekende ten zijnen Kantore, onder nadere goedkeuring, publieke uitbesteding worden gehouden van de leverantie van

Acht honderd Koyangs metselkalk te *Panaroekan*, Residentie *Bezoekie*.

De voorwaarden waarop deze uitbesteding zal geschieden, leggen ter lezing, ten kantore voornoemd, terwijl het standmonster aldaar ter bezigtiging voorhanden is.

De Hoofd Ingenieur Chef
van de 4ᵉ Waterstaats Afdeeling,
BIJ ABSENTIE.
De Ingenieur,
(537) VAN HALL.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.

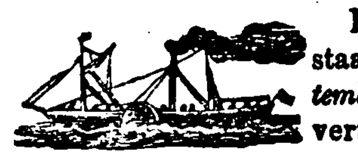

Kapt. ROSEBOOM zal op aanstaanden *Zondag den 6den September* regtstreeks naar BATAVIA vertrekken. Adres.

(556) W. CORES DE VRIES.

CIRQUE EUROPEËN

te Soerabaya,

Onder de Directie der H. H. BERNE & SCHMIDT.

Met toestemming van den Heer Resident van Soerabaya

EQUESTERSCHE OEFENINGEN.

Op Vrijdag den 4den September 1857.

LAATSTE VOORSTELLING

vóór het vertrek naar *Passoeroean*.

PROGRAMME.

1. TRAVAIL SANS SELLE. . . . M. CHEVALLIER.
2. MINGOU LE SINGE. . . . .
3. LE JUGEMENT DE MIDAS par M. TIBBS.
4. JULIE monté en houte École par. M. SCHMIDT.
5. ENTRÉE DES DEUX CLOWNS.
6. LA VOLTIGE par . . . . . M. CHEVALLIER.
7. LES JEUX INDIENS par . . . M. SCHMIDT.
8. LA JARDINIÈRE par . . . . Mᵐᵉ. SCHMIDT.

(ENTR'ACTE.)

9. CARROUSEL par . . . . . . 4 CAVALLIERS.
10. CARROUSEL SEUL par . . . M. SCHMIDT.
11. QUADRILLE DES MOUSQUETAIRES.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Een kaartje met eene besprokene plaats.	*f* 3.50.
„ „ zonder „ „	„ 3.—
„ „ voor een kind.	„ 2.—
„ „ „ heeren officieren en onderofficieren. . . .	„ 2.—
„ „ „ inlander van den geringen stand. . . .	„ 0,60.

Aanvang des avonds ten acht ure precies.

(573)

J. C. BERGMANS.

VROEDMEESTERESSE is verhuisd en woont nu in het tweede huis op het *Rustenburgerpad*.

(572)

Een goed, gebruikt BILLARD met toebehooren, wordt te koop gevraagd.

Adres onder letter H. bij de uitgevers dezes.

(562)

STOOMBOOT MAATSCHAPPIJ.

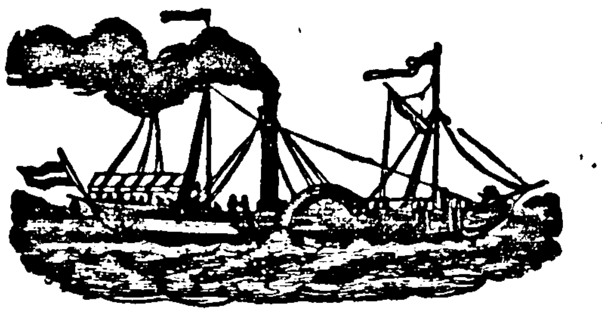

JAVA'S WELVAREN.

De ondergeteekenden kommissarissen mede-oprigters van genoemde Maatschappij, stellen, met referte aan hunne vorige annonce, bekend:

dat in de voorwaarden bij de statuten bekend gemaakt, ten gevolge van de aftreding van den Heer H. J. LION, de navolgende veranderingen komen.

Art 22 (benoeming van den Heer H. J. LION tot Directeur) vervalt.

In de eerste algemeene vergadering van deelhebbers moet een ander Directeur worden gekozen, bij meerderheid van stemmen, uit een Drietal door kommissarissen voor te dragen.

De voorloopige Inschrijving blijft voortdurend ten hunnen kantore opengesteld.

SOERABAYA, MAJOR MATZEN & CO.
31 *Augustus* 1857. (566)

VAN DRIESSCHE uitgekomen het 6ᵉ supplement nieuwe HOLLANDSCHE ROMANS. (563)

PAS ONTVANGEN

PUIKE, PUIKE BOTER.

(561) Bij **B. H. KUIJPER.**
Werfstraat.

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL TE SOERABAYA.

Dingsdag den 8sten September 1857.

VIERDE VOORSTELLING VAN HET ABONNEMENT,

met welwillende medewerking van

HET MUZIEKGENOOTSCHAP ST. CECILIA

EN VAN

MADᵉ. BATHILDE.

KAREL II. KONING VAN ENGELAND

EN

DE HERTOG VAN CORNWALLIS.

HISTORISCH TOONEELSPEL IN ÉÉN BEDRIJF.

DAARNA:

Recitatif et air de l'opera,

LA FAVORITE

par MADᵉ. BATHILDE.

EN

Grand air uit de opéra

LA JUIVE,

voor ténor door K. VAN COEVORDEN.

TEN SLOTTE:

DE SCHOORSTEENVEGER PRINS

EN

DE PRINS SCHOORSTEENVEGER

TOONEELSPEL IN ÉÉN BEDRIJF.

Entreékaartjes voor geintroduceerd wordende vreemdelingen zullen, op den dag der voorstelling, aan het Comediegebouw verkrijgbaar zijn; van 's morgens acht tot 's middags twaalf uren, als wanneer tevens op de gebruikelijke wijze zitplaatsen kunnen worden besproken.

Aanvang ten zeven ure precies.

Namens de Directie.
De Secretaris,
(550) VAN COEVORDEN.

2ᵉ GROOTE MILITAIRE VOORSTELLING,

TE GEVEN DOOR ONDER-OFFICIEREN EN MANSCHAPPEN VAN HET 13ᵈᵉ BATAILLON INFANTERIE,

IN DEN

SCHOUWBURG TE SOERABAYA,

Op Dingsdag den 15den September.

PROGRAMMA.

1ste Afdeeling.

1. CHOR: *Ah! quel plaisir d'être soldat*, met accompagnement van het Bataillons-muzijkcorps.
2. OVERROMPELING EENER ROOVERBENDE, eindigende met Baijonetschermen en een tableau met Bengaalsche verlichting.
3. OBLIGAAT voor trompet.
4. ATHLETISCHE STANDEN [voor het meerendeel nieuwe].
5. CHOR: *Abendlied.*
6. GYMNASTISCHE OEFENINGEN op de brug, de ladder, het koord, enz.
7. AIR VAN RODE: Obligaat voor viool.
8. ZWAARDEN-DANS.
9. CHOR: *Der soldat auf seinem Posten.*
10. GROOT HULDE-TABLEAU, zamengesteld uit de tenuen van alle Korpsen van het N. I. Leger.

PAUZE.

2de Afdeeling.

DANS, *LES DEUX FAVORITES DU SULTAN.*

TEN SLOTTE

LUCAS

OF

DE MILITAIRE INTRIGUE.

BLIJSPEL MET ZANG IN ÉÉN BEDRIJF.

Prijzen der Plaatsen.

Voor Heeren, Dames en kinderen, zonder onderscheid . . . . . . *f* 2,00.
Plaatsen kunnen besproken worden op den dag der Voorstelling van af des morgens 7½ tot des namiddags 4 uren, à *f* 0, 60 per plaats.

(569) **Aanvang om 7½ uren precies.**

OP NIEUW ONTVANGEN BIJ E. FUHRI & CO.

HOLLOWAY'S PILLEN

EN

HOLLOWAY'S ZALF.

De prijzen zijn thans *à Contant*

Doosjes pillen. . . . . *f* 1.— *f* 3. en *f* 5.—

Potten zalf . . . . » 1.— » 3. en » 5.—

(576)

Eene Hollandsche dame van fatsoenlijke familie van de P. G. zag zich gaarne geplaatst als gouvernante, hebbende zij de geschiktheid om grondig onderwijs te geven in de Hollandsche, Duitsche, Fransche en Engelsche talen, de beginselen van muzijk, alle vrouwelijke handwerken, en voorts alles wat tot eene goede opvoeding behoort. Er zal minder op hoog salaris, dan wel op eene fatsoenlijke behandeling gelet worden. Men gelieve zich met *franco* brieven, te adresseren bij de Boekhandelaars E. FUHRI & Co, onder letters H. G. (553)

PAS ONTVANGEN

BIJ

E. FUHRI & CO.

EXTRA FIJNE VICTORIA SPEELKAARTEN met gezigten, Per dozijn. . . . . *f* 8.—

FRAAIJE SPEELKAARTEN verguld op snee.

2 Spellen in etui. . . . . *f* 2.—

(497)

WISSELS OP AMSTERDAM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

E. FUHRI & CO ONTVANGEN VAN PARIJS.

ROB DÉPURATIF VÉGÉTAL

du docteur BOYVEAU LAFFÉCTEUR.

waarbij eene beschrijving van de behandelingswijzen der ziekten volgens de voorschriften van DR. GIRAUDEAU DE ST. GERVAIS. (517)

Prijs per halve flesch. . . . . . . *f* 10.—

OP NIEUW REGTSTREEKS UIT NEDERLAND ONTVANGEN

SLECHTS EENIGE KISTJES INHOUDENDE:

38 soorten versche TUINZADEN, ad *f* 10.— het kistje.

(575) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

234ste

NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ.

Bestellingen op loten voor deze loterij welke met de eerst vertrekkende mail moeten worden opgegeven kunnen bij de ondergeteekenden plaats vinden.

Bij vooruitbetaling is de prijs per lot gesteld op *f* 85. terwijl bij betaling bij den ontvangst van het lot daarvoor *f* 90.— wordt berekend.

(548) E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 3den Augustus 1857.

Volgens berigt van kapt. Menkman, gezagvoerder van het nederlandsche koopvaardijschip *Koning Willem II*, alhier na eene reis van 27 dagen van Sydney aangekomen, was het nederlandsche koopvaardijschip *Generaal de Steurs*, kapt. Fokkens, hetwelk vóór 63 dagen Guichon Bay met bestemming naar Batavia had verlaten, aldaar met groote schade binnengekomen.

Te vergeefs was door hem beproefd om kaap Leeuwin om te zeilen; door slecht weder overvallen verloor hij zeilen, rondhouten en eenige andere zaken en was verpligt af te houden en in genoemde haven de geledene schade te herstellen en provisiëen in te nemen.

Volgens mededeeling van denzelfden gezagvoerder was het schip *Koning Willem II*, kapt H. R. Giezen te Guichon Bay met eene lading chinezen den 25 Junij aangekomen. Op den 30sten daaraanvolgende was dat schip van voor zijne ankers geslagen.

Ofschoon door den gezagvoerder door het innemen van bovenraas en stengen pogingen waren gedaan, om het schip in zijne drift te stuiten, mogt zulks echter door het breken van het spil niet gelukken. Alsnu beproefde hij om door zeil te maken, het schip op strand te zetten; het raakte echter grond bij de Long Beach.

De zee sloeg zeer onstuimig over het vaartuig en maakte het weldra tot een wrak, waardoor de geheele equipage in levensgevaar verkeerde.

Door de kustbewoners werd al het mogelijke gedaan om aan de in nood zijnde bemanning hulp te verleenen.

Kort na het stooten werd een boot uitgezet waarin zich de stuurman en de equipage met uitzondering van den kapitein begaven, blijvende laatstgenoemde achter wijl de vanglijn der sloep brak.

Naauwelijks van het schip verwijderd, geraakte de boot door gebrek aan riemen dwarszeesch en sloeg vol water, zoodat het zich daarin bevindende scheepsvolk moest trachten om zich door zwemmen het leven te redden.

Van 25 personen die zich in de boot bevonden, hadden slechts 9 (waaronder ook de eerste stuurman) het geluk ofschoon in bewusteloozen staat den wal te bereiken, hierin voornamelijk door de hulp der strandbewoners liefderijk bijgestaan.

Ook ter redding van den kapitein werden thans pogingen in het werk gesteld, zelfs werd door zekere heer John Ormerod eene som van *f* 600.— uitgeloofd aan hen die het wilden wagen, om met een sloep het wrak te trachten te bereiken.

Onderwijl veranderde de wind en slaagde de gezagvoerder er in, om door middel van een ledig vat een touw aan wal te brengen, waardoor men in staat was om hem door de branding heen te halen.

Bovenstaand berigt zou mede opgenomen zijn in de *South Australian Register*.

— Men berigt ons van Madura, dat aldaar in den nacht van den 31sten Augustus op den 1sten dezer een zeer belang rijke diefstal is gepleegd, ten huize van den Pangeran Tjokro Negoro, bestaande in een stel van 18 stuks brillianten knoopen ter waarde van *f* 14,000.

Alle pogingen worden aangewend om den dader te ontdekken.

— In den vroegen ochtend van gisteren ging een Javaan van de dessa Genting naar huis, vergezeld van eenen rongging, toen hij onverwacht door eenen anderen Javaan werd overvallen die hem met eene lans eene doodelijke wonde toebragt. De gewondde had echter nog de kracht om, vóór hij dood nederviel, zijnen aanvaller de lans te ontrukken en hem daarmede zeven steken toetebrengen, aan de gevolgen waarvan ook deze overleed, waarna hem ter naauwernood de tijd overbleef om zich naar zijne woning te slepen.

Van gouvernementswege is te Soerabaya uitbesteed de chartering van schepen voor den overvoer van de volgende houtwerken van Bandjar Ledok (Rembang):

a. naar Cheribon van 5200 balken tegen 77 pCt.;

b. naar Batavia of Onrust, van 5000 balken en 100 zwalpen tegen 74 pCt.;

c. naar Soerabaya, van 5000 balken tegen 41 pCt.;

alles van de waarde der houtwerken, volgens het tarief, gearresteerd bij staatsblad 1843 no. 16.

KRAWANG. — Den 6den Augustus ontstond te Pamanoekan, door onvoorzigtigheid brand in eene warong, die, door eenen hevigen wind aangewakkerd, binnen een korten tijd vijftig inlandsche huizen benevens eenige padieschuren met de daarin aanwezige padie vernietigde.

De schade wordt op ruim *f* 11,000 geschat.

PEKALONGAN. — Den 8sten Augustus zijn in de chinesche kamp alhier, door onvoorzigtigheid, zeven bamboezen woningen afgebrand. De spoedig aangebragte hulp heeft verhinderd dat de brand, waarvan de schade wordt berekend op *f* 8000, zich verder in deze digt bewoonde buurt verspreidde.

SAMARANG. — In den morgen van den 14den Augustus zijn in de kampong Pederesan, vermoedelijk ten gevolge van onvoorzigtigheid, twintig planken met pannen gedekte huizen en vijf-en-twintig bamboezen woningen in den asch gelegd.

De schade wordt begroot op p. m. *f* 16,000.

BAGELEN. — Den 30sten Julij is nabij de dessa Boendjaran, in het district Kaliwiero, ten gevolge van het afbranden van het struikgewas voor den aanleg van gagavelden, brand ontstaan in den aanplant van weroeboomen, waarbij 1550 stuks dezer boomen zijn verloren gegaan.

Den 12den Augustus zijn in de dessa Mertokondo, in het district Sapoeran, door onvoorzigtigheid, 81 bamboezen met atap gedekte woningen afgebrand.

De hierdoor veroorzaakte schade wordt begroot op *f* 2500.

TERNATE. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van 26 Augustus, nopens het bevrijden van eenige europesche schipbreukelingen uit handen der bevolking van het eiland Wandessi in de Geelvinksbaai (Nieuw-Guinea), deelen wij hieronder meer bijzonderheden dien aangaande mede.

Zooals reeds in ons nummer van 29 Julij jl. werd vermeld, zou Z. M. stoomschip *Etna*, met den resident van Ternate aan boord, den 8sten Junij naar Nieuw-Guinea vertrekken.

Het vertrek had op gemelden datum plaats en na vier dagen, den 12den Junij, kwam het stoomschip in de baai van Doreh ten anker.

Het in die baai liggende eiland Mansinam wordt, behalve door eenige huisgezinnen van inboorlingen, door de twee zendelingen Ottow en Geisler bewoond. De laatstgenoemde kwam aan boord van het stoomschip en deelde mede, dat drie der schipbreukelingen zich ten zijnent bevonden, dat een intusschen overleden was en dat de zendeling Ottow afwezig was, om de noodige praauwen te erlangen, ten einde de reis naar Ternate te ondernemen.

De schipbreukelingen werden daarop naar het stoomschip overgebragt en aan de zorg toevertrouwd van de officier van gezondheid, welke zij zeer behoefden, want, niettegenstaande de liefderijke behandeling van de zendelingen, leden zij nog steeds aan bekomen wonden.

Nadat de dood van den vierde schipbreukeling bevestigd werd bevonden en men te vergeefs getracht had om de daders op te sporen van de den schipbreukelingen aangedane mishandelingen, en nadat aan de hoofden van verschillende negorijen ten strengste was aanbevolen, om bij schipbreuken altijd de meest mogelijke hulp te verleenen en de schipbreukelingen, van welken landaard ook, onmiddelijk naar Doreh of wel naar Selawatti of Gebé over te brengen, hetgeen zij beloofden te zullen opvolgen, werd op den 22sten Junij de terugreis aangenomen.

Den 28sten Junij werd te Ternate geankerd en aldaar door de schipbreukelingen de op het volgende nederkomende verklaring afgelegd:

Zij zijn genaamd:

Jann Josiassen, (matroos) geboren te Zijlt in Denemarken; *Carl Eduard Jensen*, geboren te Inselför (Schleeswijk), en *Gustav Stamer*, geboren te Resberg bij Hamburg, beide scheepsjongens, en hebben allen gediend op de Hamburger schoenerbrik *Posa*, gezagvoerder M. Boijsen.

Den 19den Augustus 1856 was genoemde bodem met eene lading ijzer, lood en andere koopmansgoederen van Hamburg gezeild, met bestemming naar Hongkong en Whampoa.

De wegens het slechte weder aan tuig en schip bekomen schade noodzaakte den gezagvoerder Lissabon aan te doen, hetgeen in het laatste van September plaats had; met het herstellen der schade verliepen ongeveer vijf weken.

De reis werd daarna zonder verdere ontmoetingen voortgezet, doch in den nacht von den 9den op den 10den Januarij stootte het schip met zulk eene kracht op de Helena Reeks, liggende beoosten het N. gedeelte van Gilolo op 131° 30' tot 50' Oosterlengte en op 2° 50' tot 3° Noorderbreedte, dat aan redding van het schip niet te denken viel.

Het gelukte den gezagvoerder zich met al de opvarenden, tien in getal, te redden in de grootste der twee beschikbare sloepen, voorzien met eenige in der haast medegenomene scheepsinstrumenten, papieren en eene kaart; van levensmiddelen kon niets worden medegenomen dan een zak brood, een ham en twee kleine vaatjes met wijn. Door den spoed waarmede men genoodzaakt was te werk te gaan, had men slechts vier riemen kunnen medenemen en werd daarmede en met een in de sloep gevonden bramzeil om de zuid gestuurd.

Na omstreeks 14 dagen in dien toestand te hebben doorgevaren, zonder een schip te zien, bereikten zij land alwaar zij hoopten eenig voedsel en water te bekomen, hebbende hun voedsel dagelijks bestaan uit een stukje brood en een sneedje ham, terwijl de nu en dan vallende regen, welke werd opgevangen en met wijn vermengd, hunnen dorst eenigermate stilde. Bij den wal komende zagen zij twee praauwen elk met 6 menschen bemand, van wien zij in ruil tegen een kleedingstuk een weinig water kregen. Intusschen gingen eenigen hunner aan den wal om te trachten meer water op te doen, doch de kapitein, het voorkomen der inlanders, die allen gewapend waren, niet vertrouwende, besloot vóór het invallen der duisternis van daar te vertrekken. Dit werd echter zoo veel mogelijk door de inboorlingen tegengegaan, en toen het de schipbreukelingen eindelijk gelukte van land af te steken werden zij door de twee praauwen gevolgd, die zich regts en links van hunne sloep plaatsten en hen geruimen tijd hevig met pijlen beschoten, ten gevolge waarvan de kapitein en de opperstuurman het leven verloren en al de overigen gewond werden.

Na verloop van 10 dagen kregen zij weder land in het gezigt, hetwelk later is gebleken te zijn Amberpon in de Geelvingsbaai, en zagen zij twee kleine praauwen, elk bemand met 6 of 7 man, die hen met pijlen beschoten. De schipbreukelingen werden hierdoor tot wanhoop gebragt; eenige hunner sprongen in de golven met het voornemen om een einde aan hun leven te maken, waardoor twee, de timmerman J. Schultze en de matroos J. Ludert, verdronken, de scheepsjongens Wachtmalk en Stamer werden door de inboorlingen opgevischt en de nog overblijvende vier lagen deerlijk gewond in de boot; twee hunner zijn kort daarna overleden.

De matroos Josiassen en de scheepsjongen Jensen, werden door de inboorlingen naar eene kampong gevoerd en aldaar zoo veel mogelijk verpleegd; hetzelfde gebeurde met de scheepsjongens Stamer en Wachmalk, sedert overleden, doch in eene andere kampong.

Zij bleven daar ongeveer twee maanden en werden aanvankelijk vrij goed behandeld, doch later onthield men hun het noodige voedsel en werden zij gedwongen om, niettegenstaande hunnen uitgeputten en ziekelijken toestand, werk te verrigten. Eindelijk werden zij door de bovengenoemde zendelingen losgekocht en liefderijk opgenomen, doch van toen af tot de aankomst van het stoomschip hadden zij steeds met koortsen te worstelen, waartegen de meest zorgvolle behandeling der zendelingen niets vermogten.

De drie bevrijdde schipbreukelingen zijn naar Amboina overgebragt en in het hospitaal ter verpleging opgenomen;

zoodra hunne gezondheid zulks gedoogt zullen zij naar Batavia worden opgezonden.

Door de *Etna* is ook onderzoek gedaan naar het hoofd van de prauwen, die de sloep van de *Posa* ten tweedenmale hebben aangerand. Het is overtuigend gebleken, dat die persoon in een gevecht met bergbewoners was omgekomen. De plaats van de eerste aanranding is, ondanks de zorgvuldigste nasporingen, niet gevonden.

(*Jav. Courant.*)

BATAVIA. — Dezer dagen waren wij in de gelegenheid alhier eenen gaztoestel te bezigtigen, die, bij eenige deelneming van het Bestuur en Batavia's ingezetenen, de hoofdplaats van Nederlandsch Indië zich welligt, binnen betrekkelijk geringen tijd, in eene betere verlichting, dan tot dus verre het geval was, zal doen verheugen. De heer C. Breuer, adjudant-geweermaker bij het atelier te Meester Cornelis heeft in de toko van den heer Wagener, nabij de bazaar aldaar gelegen, een zoodanigen toestel opgerigt en wij kunnen, betuigen dat de verlichting in allen deele voldoet en aan die in Europa gelijk staat. De heer Breuer vervaardigt de gaz uit kolen en beweert dat de kosten daarvan, de uitgave voor de inrigting eenmaal gedaan, aanmerkelijk minder zullen bedragen, dan de kosten der klapperolie.

Van harte wenschen wij, dat de plannen van den heer Breuer tot stand mogen komen en Java zich weldra gelukkig gevoele in eene verlichting, wier bijna algeheel gemis door zeer velen betreurd wordt.

— Men meldt ons van Meester Cornelis:

In den nacht van den 26sten op den 27sten dezer, sliepen in de kampong Rawa Bangkee, twee inlanders, Djioen en Legat, naast elkander op een balé.

Tegen middernacht werd Djioen wakker en kneep Legat den neus digt, waardoor hij ontwakende, aan Djioen vroeg wat hem scheelde, waarop deze hem zeide: „het gaat zeer goed met den heer Groen." (De heer Groen woonde tijdens zijn leven op Rawa Bangkee).

Legat, hierdoor verschrikt, stond op en verwijderde zich, doch Djioen vervolgde hem en sloeg hem met eene bank, die nevens de balé balé stond, op het hoofd nabij den linkerslaap.

Beiden geraakten alsnu in eene worsteling, en Legat, het onderspit delvende, kreeg ongenadige slagen op het gezigt. Het gelukte hem eindelijk aan zijnen woedenden kameraad te ontkomen.

Redenen bestaan niet waarom Djioen verstoord op Legat kon wezen, en men vooronderstelt, dat een benaauwde droom oorzaak is van het zonderling gedrag van Djioen.

De policie, deze zaak nader willende onderzoeken, kon van Djioen geen genoegzame inlichtingen bekomen, daar hij nog zeer ongesteld was; hij is inmiddels onder opzigt der policie gesteld, daar men vermoedt dat zijne handeling een begin van krankzinnigheid zoude kunnen wezen.

— Ll. Zondag heeft een dwarlwind het wachthuisje, staande op den weg naar Pondok Petong, opgenomen en hetzelve eenige passen ver medegevoerd, tot aan de woning van den inlander Deijrah, waarvan de pagger geheel is omgerukt. Deijrahs vrouw was juist bezig met rijstkooken, en kreeg de omvallende pagger op het lijf. Zij ontkwam aan haar benaauwden toestand, doch middelerwijl had de pagger, door het vuur, waarop de rijst gekookt werd, vlam gevat. Het ellendig bamboezen huisje was, in den tijd van een oogenblik, eene prooi der vlammen geworden, zonder dat het eenige ter hulp toegeschotene menschen gelukte, iets uit het bovenbedoelde huisje te redden.

Deijrah en zijne vrouw hebben geen letsel bekomen, en zijn weder, met het gewone indische phlegma, onledig hunnen dagelijkschen kost te verdienen en troosten zich met te zeggen: het stond geschreven.

(*Java Bode.*)

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

G. G. Neumann, Rijkschroeff, Z. Amboina 28 Julij.— C. P. Watson, de Craij, Z. Bodjonegoro 18 Augustus.— De echtgenoote van T. Poland, D. Tjilatjap 20 Augustus.— H. L. C. Meijer, Eisinger, D. Riouw 12 Augustus.— H. M. J. van Delden, Schut, Z. Menado 28 Junij.— De echtgenoote van G. F. R. Portier, D. Japara 1 Augustus.— De echtgenoote van F. L. Hughan, D. Batavia 17 Augustus.— De echtgenoote van C. J. van den Ham, d. Z. Djocjacarta 10 Augustus.— L. G. Versteeg, Küchler, Z. Batavia 21 Augustus.— M. L. P. ten Cate, Boussard, Z. Batavia 23 Aug.— Wed. E. C. Staal, Houtbeckers, D. Samarang 26 Augustus.— A. W. E. Abbeleven, Noorduin, Z. Samarang 21 Augustus.— L. A. Descelles, Caron, Z. Klepoe 19 Augustus.— J. E. Hendrik, de Ruiter, D. Soerabaya 29 Augustus.

Gehuwd:

F. H. J. Netscher en C. M. J. Netscher, 's Gravenhage 8 Julij.— M. A. van Deventer en C. L. L. H. Stevens, Buitenzorg 19 Augustus.— G. Schuit en S. M. J. Staal, Samarang 29 Augustus.

Overleden:

De jongste zoon van J. G. A. Pabst, J. Tekle, Batavia 20 Augustus.— J. Bonte, kommies ontvanger, Pekalongan 15 Augustus.— P. C. Baron van Eck, wd. ass. resident, Tebing-Tingi 3 Augustus.— F. J. B. Kamphuis, Pluiet, Makassar 10 Augustus.— Het jongste kind van G. Joseph, Batavia 17 Augustus.— L. H. A. M. Oudhoff, 1 j. 8 m. Weltevreden 19 Augustus.— L. A. P. van der Ven, 3 m. Amsterdam 26 Junij.— Kindje van F. de la Rambelje, 3 m. 21 Augustus.— H. de Vogel, Samarang 25 Augustus.— D. L. A. Huijsdens, d. 2 j. Soerabaya 27 Augustus.

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. Labé. — F. R. C. Schluter en vrouwe F. J. Schluter, van der Niepoort.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Aug.	31	Nederl. Ind.	Bella.	Ngaidin.	Pasoeroean.
„	—	„ „	St. Koningin der Nederlanden.	E. Lewis.	Batavia.
Sept.	2	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Kiem Ing Soen.	Ho Kong Poei.	Uit zee terug.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Aug.	30	Nederl. Ind.	Moostarie.	Said Mohm. Alhabassij.	Banjermassing.
„	31	„ „	Krabbe.	Mardam.	Bez. v. Passoeroean.
Sept.	1	„ „	Tian Taij.	Liem Goanling.	Banjermassing.
„	—	„ „	Apie Mas.	Tan Imsoeij.	Muntok.
„	—	„ „	Fatal Kair.	Ong Kesoeij.	Riouw.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Louise Kroonprinces v. Zweden.	Van der Linden.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Swarthmore.	T. Lidbetter.	China.	„ „ „ „
„	Colgrain.	D. Scott.	„	„ „ „ „
„	Heroes of Alma.	J. Silk.	„	„ „ „ „
Nederlandsche	Diligentia.	D. van Bentveld.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Koning Willem II.	J. van Eyk Menkman.	„	„ „ „ „
Engelsche	Janet Willes.	R. Wood.	Manilla.	Major Matzen & Co.
Nederl. Ind.	Hamadanij.	Mackenzie:	Onbepaald.	Adam & Co.
Nederlandsche	Wilhelmina.	Ihnen.	Manilla.	Van Eck & Co.
„	Tweelingzusters.	W. P. Carst.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.
„	Bantam.	B. G. van den Bolck.	„	„ „ „ „
„	Neerlandsch Indie.	Wagner.	Amsterdam.	Schimmelpenninck & Co.
„	Jacoba Helena.	Wilhelmi.	Nederland.	„ „ „

Aangekomen Passagiers

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de assistent resident Pool, de heeren van der Putten, van Meijden, en de Haan, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers

Met de Nederl. Ind. schoener *Moostarie*, de heeren J. Maloezel en Marchal.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname; de schoenerbrik Saparoea; Gouv. stoom-advies-vaartuigen Tjipanas en Bennet; Gouv. stoom-sleper Kapitein van Os; de schepen Neerlands Indie, Jacoba Helena, Swarthmore, Cotgrain, Janet Willis, Heroes of Alma en Diligentia; de stoomschepen Palembang en Koningin der Nederlanden; de barken Fatal Maän, Hamadanij, Wilhelmina, Saijan Maskoor, Djoemoeroet, El Mashoor, Frederik Wilhelm, Louisa Kroonprinces van Zweden, Jenoer, Tweelingzusters, Charlotta en Fathool Barie; de brik Bantam; de schoeners Virgo, Egmond, So-Ookdin, Hing Thaij en Apie Mas; de kotter Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

24 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, beide van Soerabaya.

25 Augustus. De Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, van Soerabaya.

28 Augustus. De Ned. bark *Cornelis Smit*, gezagv. R. Weidenaar, van Batavia.

29 Augustus. De Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Latip, van Pamakassan.

VERTROKKEN.

25 Augustus. De Ned. bark *Jacobus Martinus*, gezagv. F. Meppelder, naar Batavia; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, de Ned Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, beide naar Soerabaya.

29 Augustus. Het Ned. schip *Catharina Wilhelmina*, gez. F. H. Popken, de Ned. bark *Ida Elizabeth*, gezagv. H. Kramer, beide naar Rotterdam; de Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, naar Banjoewangie; de Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Ngaijdin, naar Soerabaya; de Ned. bark *Davo*, gezagv. H. Weijtenhorst, naar Rotterdam.

Uitvoer te Pasoeroean van den 24sten tot en met den 29sten Augustus 1857.

Naar Batavia met de Ned. bark *Jacobus Martinus*, gez. F. Meppelder.

1452 picols partic. suiker, 1580 picols partic. koffij.

Naar Rotterdam met het Ned. schip *Catharina Wilhelmina*, gezagv. F. H. Popken.

$13000^{34}/_{100}$ picols gouv. suiker, 3090 picols gouv. koffij.

Naar Rotterdam met de Ned. bark *Ida Elizabeth*, gez. H. Kramer.

$9000^{10}/_{100}$ picols gouv. suiker, 4051 picols gouv. koffij.

Naar Rotterdam met de Ned. bark *Davo*, gezagv. H. Weijtenhorst.

$6000^{12}/_{100}$ picols gouv. suiker, 2990 picols gouv. koffij.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

26 Aug. De Ned. Ind. schoener *Mansoer*, gezagv. Sagiet, van Bezoekie 24 Augustus.

29 Aug. De Ned. Ind. bark *Salim*, gezagv. Sech Oemar Drehem, van Soerabaya 24 Augustus.

VERTROKKEN.

25 Aug. De Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. Said Alie bin Aloewie Alhabassij, naar Sengkawang.

26 Aug. De Ned. Ind. bark *Joedoel Barie*, gezagv. Sech Abd. Rachman bin Mohamat Babagie, naar Cheribon.

28 Aug. De Ned. Ind. bark *Polkus Sa-ada*, gezagv. Joenoes, over Samarang naar Pontianak.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Almashoor, Mifrejool Moelook, Sophia en Mansoer, de barken Atiat Toolbarie en Salim.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 1sten tot en met den 2den September 1857.

AANVOER.

Van Batavia per het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis, agenten Fraser Eaton & Co.

1 kistje machinerien, Major Matzen & Co; 10 kisten manufacturen, 1 kistje schoenen, van Leeuwen & Co; 1 kistje regaal, P. Kervel & Co; 7 collies manufacturen, Fraser Eaton & Co; 14 kisten manufacturen, McMillan Marten & Co; 4 kisten lijnwaden, Adam & Co; 11 collies manufacturen, diverse Arabieren; 1 kistje medicijnen, E. Fuhri & Co; 48 collies manufacturen, 20 picols tin, 3 kisten medicijn, 1 baal koffij-zakken, 58 pakken stroozakken, 5 pakjes regaal en kleinigheden, Order.

UITVOER.

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. schoener *Moostarie*, gezagv. Said Mohamat Alhabassy.

2 picols suiker, Asschenbergh & Co; 6 kisten water-glazen, 4 kisten inhd. lijnwaden, diverse Arabieren.

Naar Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Tiangh Taij*, gezagv. Liem Goanling.

Ballast.

Naar Riouw per de Ned. Ind. bark *Fathal Kair*, gezagv. Ong Kisoeij.

2100 picols rijst, 80 picols tamarinde, 15 picols lange peper, 40 picols triepang, 50 picols tamarinde, 10 picols jav. tabak, 60 picols aardappelen, 1 kist porceleinwerk, 5000 ps. zilveren munt, 45 katjes jav. koperwerk, 49 kisten thee, $3^{70}/_{100}$ picols smeer, 1000 stuks sp. matten, 26 picols tamarinde, 2 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Banka per de Ned. Ind. bark *Nawan Eljoesoor*, gezagv. J. C. Monteiro.

$4018^{33}/_{100}$ picols rijst, 225 picols katjang-olie, $45^{73}/_{100}$ picols klapper-olie, Adam & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 22½ Nominaal.
KOFFIJ per picol. *f* 36½
RIJST (CARGA) per koijang *f* 135 à *f* 140.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 155 à *f* 170.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300 à *f* 600.—
ARAK per legger. *f* 110.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 35.—
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS 105½ à 106 %

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 6den September, des morgens ten half 9 ure.

Ds. VAN DAVELAAR.

Doopsbediening.

Maandag den 7den September des avonds ten half 7 ure.

Nederduitsch en Maleisch.

Biduur van het zendelinggenootschap.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 6den September, des morgens ten half 9 ure.

Dingsdag den 8sten September MARIA GEBOORTE, des morgens ten 7 ure.